

כל הכלים פרק שבעה עשר שבת קבה.

עין משפט נר מצוה

לב א מיי פכיו מהל' שנת
הלכה טור ש"ע א"ח
סימן שם סעף י"ג
לב ב מיי שם סעף י"ג
סעף י"ג
לב ג מיי שם הל' י'
לה ד מיי פכיה מהל'
שנת הלכה י' טור
ש"ע א"ח סימן שם סעף
י"ג
לה ה מיי פכיו מהלסת
כלים הלכה ט'
לו ו מיי פכיה מהלסת
שנת הלכה י' טור
א"ח סימן שם סעף י"ג

לעזי רש"י

טובל"ש ש"יטול"ש.
רפ"ס.

מוסף תוספות

א. [אלא] משום
דאורייתיה דכלים להיות
בצדדים בחצר. מוס'
ה"ש. ב. דהמני. מוס'
ה"ש. ג. ומי במי. מוס'
ה"ש. ד. כגון תנור. מוס'
ה"ש. ה. נחלה ליה
בראב"י א"ע. דליתיה
במתני. מוס' ה"ש.

רב נסים גאון

דתנן תנור על פי הבור או
על פי הדות וכו'. זו
המשנה במס' כלים בפרק ה'
תנור שנתן בו עפר עד חציו
מעפר ולמטה טמא כמנע,
מלמעלה טמא
באור. תנור על פי הבור או
על הדות וכו'. ועיקר זה
הוא מה שאמרו בחרות
כתיב, [אין מה כלי חרש
בנינו אף תנור בשמו, תנור
שלא הוסק [תנור] שמו,
ת"ל א"ד. מאמתו מקבל
טומאה משיסקו כדי
שנתנו ע"פ הבור או ע"פ
הדות נתן שם שכן ומיהו
כטוים מה צדדים שהוא
טמא. וחכ"א בין כך ובין כך
טמא. ועל זו הדרך סוגיא
דחת שמעתי. ואתקיא לה
רב אשי לרוב על זה שאמר,
ולא מצא פירוק. והעמיד
רב אשי דבר אביי וחיוב
דבריו ולא טעמו, אלא
התמיד הליקתם בשברי
תנור שאופין עליהם מעשה
שפסק, ופירושו שנתנו זה
השבר ע"פ אביי ומסיקין
אש מלמטה ומרתחין
אותן בשברי ומדייקין
התל מלמעלה. קי"ל בר'
אליעזר ור"פ. דהא רבינא
פירש דמטלטלין כיוסו
דתנור כ"י אלעזר. מתני'
התנור כיוסו שביקריא בר'.
פ"י מביאין קרא יבישה
ומוציאין בני מעיה ועושה
אותה חילה. ועושין אותה
בגון [כמין] דתנורא
לדלות בה מים מן הבור,
והיא קלה ואינה שוקעת
במים, אלא היא צפה על
פני המים ואין יכולין
למלאות בה מים, וכשרצין
לחכיהו כיוס שנתן בפי

אם ורקת מבעוד יום. השתא לא פריך ללא מעתה ורק לגלמיה
מבעוד יום דכיון דלא היה מוכן מבעו"י ליכא לדמויי לגלמיה:
מחצלת גופה למאי חויא. לרווחא דמיתלתא מפרש הכי אע"ג
דלא צעי מעין מלאכה ראשונה כדאמר רב נחמן לעיל

חרס קטנה מותר לטלטלה בחצר
משום דחויא לכסויי צה מנא:

הרי הן ככל הכלים הניטלין בחצר.
לאו דוקא צנצר לרצ נחמן
ולרצא דשרו צנכמלית ורה"ר א:

בשעושיין מעין מלאכה ואין
עושין מעין מלאכתן.

והא דנקט תנור ישן לשברי תנור
חדש אין ראוי לכלוס:

בשברי דהאי תנור קמיפלא. לפי
תירוצ זה תימנה הא

דנקט תנור ישן דזהיכא ראשון פליגי:
כמאן בר' אליעזר בן יעקב. ה"ה

דה"מ למימר כרבי יוסף
דשרי לקמן ו' לטלטל כיוסו כלים שאין

לסע צית אחיזה בכלי דחצריתו
צארעא' אלכ"ה משום דמשנת ר' אליעזר

בן יעקב קצ ונקי:
ואזדו

רבא אי הכי אדמיפלגי בשברי תנור ליפלאו בשברי כלים בעלמא אלא
אמר רבא בשברי דהאי תנור קמיפלגי דתנ"ך נתנו על פי הבור או על פי

הדות ונתן שם אבן רבי יהודה אומר אם מסיק מלמטה והוא נסוק מלמעלה
טמא ואם לאו טהור וחכמים אומרים הואיל והוסק מ"מ טמא ובמאי

קמיפלגי בהאי קרא יתנור וכירים יותן טמאים הם וטמאים יהיו לכם רבי
יהודה סבר מחוסר נתיצה טמא שאין מחוסר נתיצה טהור ורבנן סברי

טמאים יהיו לכם מ"מ ורבנן נמי הכתיב יותן ההוא לאידך גיסא דסלקא
דעתך אמינא כיון דחבריה בארעא כגופא דארעא דמי קמ"ל ואידך נמי

הכתיב טמאים יהיו לכם ההיא כדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה
אמר שמואל מחלוקת בהיסק ראשון אבל בהיסק שני אפילו תלוי בצואר

גמול אמר עולא והיסק ראשון לרבנן אפילו תלוי בצואר גמול מתקוף לה
רב אשי אי הכי אדמיפלגי בשברי תנור ליפלאו בתנור גופה השתא תנור

גופה לרבי יהודה לא הוי מנא שבריו מביעאי אלא אמר רב אשי לעולם
דבארמון מעיקרא ובעושה מעשה טפקא ורבי מאיר לרבנן דרבי יהודה

קאמר לדידי אפילו בעושיין מעין מלאכה אלא לדידך אודי לי מיהא
דכהאי גוונא מלאכתו הוא ורבי יהודה לא דמי התם הסקו מבפנים

וכי הסקו מבחוץ התם מעומד הכא לאו מעומד: העיד ר' יוסי משום
רבי אליעזר בן יעקב על שברי תנור ישן שניטלין בשבת ועל כיוסיו

שאינו צריך בית יד: אמר רבינא כמאן מוטלטלין האידנא כיוסו דתנור
דמתא מחסאי דאין להם בית אחיזה כמאן בר"א בן יעקב: **מתני'** והאבן

שביקרויה בה ממלאין בה ואינה נופלת ממלאין בה ואם לאו אין ממלאין בה
ומורה

תנור וכירים יותן דנתינה לא שייכא אלא צננין מחוצר וכשאין מחוצר שצירה שייכא ציה: **טמאים** הם ו**טמאים** יהיו לכם. דכפל ציה

קרא רבינא הוא שש"פ שאינו מתוקן כל כרכו: **ההוא לאידך גיסא**. האי יותן לאו לאגמורי קולא אמת ולמימר דאי ליכא לקיומי

ציה נתינה כגון זה שאינו צנוי ומחוצר ומניילא הוא נתון דליהו טהור דהדר מנא ציה קרא וטמאים יהיו לכם לרצויה אלא לאגמורי

חומרא אמת דלא מימא כל התנורים העשויים כהלכתן ומחוצרים לחרץ הרי זה כשאר צמים וקרקע דמי הואיל וחצרו ולא לקבל טומאה

קמ"ל יותן דאע"ג דשייכא ציה לשון נתינה כדלמנר מחוצר הוא טמא וכ"ש ו' דמחוסר נתינה: **ציהיסק ראשון**. שלא הוסק מעולם והיסק

ראשון שנחלקו בו דההוא משוי ליה כל כלי דמתן צמס' כלים (פ"ה מ"ה) איזהו גמר מלאכתו משיסקו לנפוחו צו סופגין צהיסק פליג ר' יהודה

ואמר דאין ראוי ליעשות כלי: **אצל בהיסק צמי**. שמתחלה נעשה כשאר תנורים מחוצר לחרץ או לנפח עז והוסק שם ועשה כלי וסוף

טעמה תנור שצריך לשבור אף את חרסו ואינו נטהר בנטיילתו שלם ממקומו: **אמר עולא היסק ראשון לרצנו**. דלמרי מריבוי דקרא ואע"ג

דאין הבל שלו מתקיים יפה מקבל טומאה לא מימא נתנו ע"פ הבור דוקא אלא אפילו תלואו צנאור גמול והוסק שם היסק ראשון טמא:

מבעוד יום. גלי דעתיה מאתמול דלאו מנא הוא: **קרומיוס** של
מחללת. שנפרדו מן מחללת ישנה: **בר המדורי אסברא** לי. בר
המדורי פירש לי טעמו של דבר: **לכסות צה עפרא**. העומד לכסות

צו זאפה. א"י שלא יעלה האבק: **שירי פרומויוס**. טלימות כדלמנר
בזוכה (דף י"ג). רמא תמילתא צפירומא

דאנשי צימיה: **תנור ישן**. שכבר
הוסק וחרסיו קשים וחמו למלאכה:

הרי הן ככל הכלים. לקמיה מפרש
פלוגמיהו וטעמיהו: **ועל כיוסיו**.

של תנור שאינו צריך צית יד דלאו
צית אחיזה מטלטלין ליה ופלוגתא

היא צממניתין (ד) לזכא למ"ד צעיין
צית אחיזה: **מעין מלאכה**. כגון

לכסות צהן פי צימיה: **ואין עושין**
מעין מלאכתן. לאפות: **ואזדא ר"מ**

לעעמיהו. דלמנר צממתי' לר' צעיין
מעין מלאכתן: **דהאי תנור**. העשוי

כעין זה ששני צממנה זו שאני מציא
לך שלא נתקן כל כרכו מתחילתו

ונשבר קמיפלגי: **נתנו על פי הבור**.

תנורים שהם עשויין כקדירות גדולות
ואין להן שוליים ומושיבו לארץ ומדייק

טיט סביבותיה לעשותו עז שיחזיק
חומה והיא קרויה טפילה והיא מנגעת

לארץ ומתוך כך הבל שלו קיים. ואם
נתנו על פי הבור או על פי הדות

שהיא כעין צור אלא שהצור צמפירה
והדות צננין ונתן שם אבן צינו לצין

דופן הבור לדוחקו שלא יפול והיא
עומד צמיר: **רבי יהודה אומר**.

אם דופנותיה למעלה קרובים לדופני
הבור שלא הולך לתת צימיהם אלא

אבן דקה ואין אור נכר בין דופני
התנור לדופני הבור שיעכב את היסק

התנור אלא יועילו לו דופני הבור
להחזיק את חומה ושוליו קרובים לשולי

הבור שאם מסקיין אותו מלמטה
שעושין האור צבור והתנור יסוק

(ה) מלמעלה צמכו מלמד דרך שוליו או
שהתנור נתון חלל הבור צמיר

והיסק עולה סביב דופנותיו ויסוק
כגון שקר מלמטה ורצח מלמעלה

או הבור רצח מלמטה ופיו קרע טמא:
ואם לאו. אלא נסוק כשאר תנורים

מתוקן תהור כדמפרש טעמא דצעיין
מחוסר נתינה שיהא קרוב להיות

מחוצר וכי אינו קרוב לארץ אין לך
תנור נתון מזה ואין לך לקיים צו

תנור וכירים יותן דנתינה לא שייכא אלא צננין מחוצר וכשאין מחוצר שצירה שייכא ציה: **טמאים** הם ו**טמאים** יהיו לכם. דכפל ציה

קרא רבינא הוא שש"פ שאינו מתוקן כל כרכו: **ההוא לאידך גיסא**. האי יותן לאו לאגמורי קולא אמת ולמימר דאי ליכא לקיומי

ציה נתינה כגון זה שאינו צנוי ומחוצר ומניילא הוא נתון דליהו טהור דהדר מנא ציה קרא וטמאים יהיו לכם לרצויה אלא לאגמורי

חומרא אמת דלא מימא כל התנורים העשויים כהלכתן ומחוצרים לחרץ הרי זה כשאר צמים וקרקע דמי הואיל וחצרו ולא לקבל טומאה

קמ"ל יותן דאע"ג דשייכא ציה לשון נתינה כדלמנר מחוצר הוא טמא וכ"ש ו' דמחוסר נתינה: **ציהיסק ראשון**. שלא הוסק מעולם והיסק

ראשון שנחלקו בו דההוא משוי ליה כל כלי דמתן צמס' כלים (פ"ה מ"ה) איזהו גמר מלאכתו משיסקו לנפוחו צו סופגין צהיסק פליג ר' יהודה

לחכיהו כיוס שנתן בפי הבור אבן יכול להסיק על האבן הרי הוא יכול לאפות בו, והיא כלי לקבל טומאה. וחלוקתן בזה